

ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๓๐๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๔ กันยายน ๒๕๕๑

เรื่อง แนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

เรียน รอง-นรม., รัฐ-นร., กระทรวง กรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๒๗/๑๒๕๑๐ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑

ด้วยกระทรวงการคลังได้เสนอเรื่อง แนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน มาเพื่อดำเนินการ
ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ ลงมติเห็นชอบ
ร่างแนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน และให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการ
ปฏิบัติต่อไป ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ

จึงเรียนยืนยันมา / จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการ
รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐในกำกับดูแลทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรชัย ภูประเสริฐ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๓

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔

www.cabinet.thaigov.go.th

ที่ กค 0427/ 12910

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กทม. 10400

๒๒ กรกฎาคม 2551

เรื่อง แนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร 0503/ว(ล) 9912 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2550

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างแนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

1. เรื่องเดิม

1.1 คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2550 ได้มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเรื่องการจัดตั้งกองทุนเป็นการเฉพาะ โดยมอบให้กระทรวงการคลัง และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณากำหนดหลักการ แนวทางการจัดตั้ง และการบริหารจัดการ เพื่อให้เป็นระบบ แล้วนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

1.2 กระทรวงการคลังได้มีคำสั่ง ที่ 1122/2550 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2550 แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเรื่องการจัดตั้งกองทุน ประกอบด้วย อธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นประธาน ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบการเงินการคลัง เป็นรองประธาน ผู้แทนจาก สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานด้านกฎหมายและระเบียบการคลัง ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและระเบียบด้านการเบิกจ่าย เป็นกรรมการ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาเงินนอกงบประมาณ (นักวิชาการคลัง 9 ชช.) เป็นกรรมการและเลขานุการ และนักวิชาการคลัง 6 กลุ่มกฎหมายและระเบียบด้านการเบิกจ่าย เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ เพื่อร่วมกันพิจารณากำหนดหลักการและแนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียนของส่วนราชการให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น

2. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

2.1 ในปัจจุบันมีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนตามกฎหมายเฉพาะ หรือตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นจำนวนมากเกินความจำเป็น มีวัตถุประสงค์ซ้ำซ้อนกับการกิจปกติของส่วนราชการ หรือซ้ำซ้อนกับทุนหมุนเวียนที่มีอยู่เดิม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการบริหารด้านการคลังภาครัฐ และเป็นภาระด้านเงินงบประมาณที่ต้องจัดสรรงบประมาณเป็นทุนประเดิมหรืองบประมาณเพิ่มเติมในแต่ละปี จึงเห็นควรให้มีการทบทวนกฎหมายระเบียบแนวทางปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับทุนหมุนเวียน

เพื่อ...

เพื่อควบคุมมิให้มีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้นเกินความจำเป็น ยุบเลิกทุนหมุนเวียนที่หมดความจำเป็นหรือไม่ดำเนินการแต่อย่างใด หรือยุบรวมทุนหมุนเวียนที่มีภารกิจหรือวัตถุประสงค์ที่เหมือนกันรวมไว้เป็นทุนเดียวกัน

2.2 เป็นการดำเนินการตามภารกิจที่คณะรัฐมนตรีได้มอบให้กระทรวงการคลังและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณากำหนดหลักการ แนวทางการจัดตั้ง และการบริหารจัดการ เพื่อให้เป็นระบบของส่วนราชการ

3. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ไม่มี

4. สาระสำคัญของร่างแนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

ได้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเรื่องการจัดตั้งทุนหมุนเวียนรวม 3 ครั้ง โดยคณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างแนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

4.1 ให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองการจัดตั้งทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นบุคคลภายนอก จำนวนไม่เกิน 3 คน โดยปลัดกระทรวงการคลัง แต่งตั้งเป็นกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ด้านการเงินและ/หรือการคลัง และอธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการและเลขานุการ

4.2 ให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐ ที่ประสงค์จะขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนต้องเสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาก่อนที่จะเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติและเสนอคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยให้จัดทำรายละเอียดในการเสนอจัดตั้งทุนหมุนเวียนเพื่อประกอบการพิจารณา

4.3 ให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐที่จะจัดตั้งทุนหมุนเวียนต้องดำเนินการเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการจัดตั้งหรือขยายระยะเวลาการดำเนินงานทุนหมุนเวียน แล้วให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป ทั้งนี้ การนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐนั้น นำความเห็นของคณะกรรมการประกอบการนำเสนอคณะรัฐมนตรีด้วย

4.4 ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นแล้ว ต้องเข้าสู่ระบบการประเมินผลงานตามที่กระทรวงการคลังกำหนด และกระทรวงการคลังจะดำเนินการยุบเลิกทุนหมุนเวียน หากปรากฏว่าทุนหมุนเวียนนั้นหมดความจำเป็นตามวัตถุประสงค์หรือหยุดดำเนินการอันไม่มีเหตุอันสมควร และไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนด หรือรวมทุนหมุนเวียนในกรณีที่มีวัตถุประสงค์เดียวกันหรือสามารถดำเนินการร่วมกันได้ ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2543

4.5 ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจเรียกให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐ นำเงินทุนหมุนเวียนที่ฝากไว้กับสถาบันการเงินเข้ามาฝากไว้กับกระทรวงการคลัง หรือให้นำเงินส่งคลัง เป็นรายได้แผ่นดินหากทุนหมุนเวียนนั้นมีเงินคงเหลือเกินความจำเป็น

5. ประเด็นของปัญหาที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

เพื่อควบคุมมิให้มีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้นเกินความจำเป็น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการบริหารด้านการคลังภาครัฐ และเป็นภาระด้านเงินงบประมาณ จึงเห็นสมควรให้นำ เรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบร่างแนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

6. ความเห็นชอบหรือการอนุมัติของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

7. กฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่กำหนดให้มีการวิเคราะห์หรือศึกษาก่อนที่จะ ดำเนินการ

- มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2550

8. ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการและที่มาแห่งเงินค่าใช้จ่าย

ไม่มี

9. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

ให้ความเห็นชอบร่างแนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน รายละเอียดปรากฏตามสิ่ง ที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรพงษ์ สืบวงศ์ดี)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

กลุ่มพัฒนาเงินนอกงบประมาณ

โทรศัพท์ 0 2273 9136

โทรสาร 0 2273 9602

แนวทางการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

1. หลักการในการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

การจัดตั้งทุนหมุนเวียน จะกระทำได้เฉพาะกรณีที่เป็นกิจกรรมที่ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติตามหน้าที่เพื่อสาธารณะประโยชน์ หรือเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ หรือเพื่อช่วยเหลือในการครองชีพ หรืออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และเป็นกรณีที่ไม่สามารถใช้วิธีการดำเนินการตามระเบียบของทางราชการได้ ทั้งนี้ กิจกรรมดังกล่าวต้องกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และต้องก่อให้เกิดรายได้ที่เกิดจากการดำเนินงาน มิใช่มาจากเงินงบประมาณแผ่นดินแต่เพียงอย่างเดียว โดยอนุญาตให้นำเงินรายรับนั้นมาสมทบไว้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง

2. คณะกรรมการกลั่นกรองการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

ให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองการจัดตั้งทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นบุคคลภายนอก จำนวนไม่เกิน 3 คน โดยปลัดกระทรวงการคลัง แต่งตั้งเป็นกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ด้านการเงินและ/หรือการคลัง และอธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

2.1 พิจารณากลั่นกรองการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนภายใต้หลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ ซึ่งรวมถึงทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นโดยบทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะเพื่อการนั้นด้วย

2.2 พิจารณาให้ความเห็นสำหรับการขยายระยะเวลาการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนที่ครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการตามข้อเสนอในการจัดตั้งทุนหมุนเวียนที่ผ่านความเห็นชอบในหลักการจากคณะกรรมการแล้ว และให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐ นำความเห็นดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบอีกครั้ง

3. แนวปฏิบัติการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

3.1 ให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน ต้องเสนอเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาก่อนที่จะเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติและเสนอคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยให้จัดทำรายละเอียดในการเสนอจัดตั้งทุนหมุนเวียนเพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

(1) หลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินการจัดตั้งทุนหมุนเวียน

(2) วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ระยะเวลาดำเนินงาน แผนการดำเนินงาน แผนการเงิน วิธีดำเนินงาน เงินทุนที่ต้องใช้ แหล่งเงินทุนและกระบวนการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ตลอดจนผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(3) โครงสร้างการบริหารจัดการ อัตรากำลังของบุคลากรที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(4) รายงานการศึกษาวิเคราะห์สถานะแวดล้อม (SWOT Analysis) และวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน ความคุ้มค่าและผลกระทบที่จะได้รับในเชิงเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนภาระด้านงบประมาณและความอยู่รอดของทุนหมุนเวียนในอนาคต

3.2 ลักษณะการดำเนินงานต้องไม่ซ้ำซ้อนกับทุนหมุนเวียนที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว หรือไม่ซ้ำซ้อนกับหน้าที่หลักของหน่วยงานภาครัฐอื่น หรือมีการดำเนินงานในลักษณะเดียวกับการปฏิบัติงานตามภารกิจปกติของส่วนราชการ

3.3 ต้องเป็นการดำเนินงานที่ไม่แข่งขันกับภาคเอกชน/รัฐวิสาหกิจ หรือกิจกรรมที่เอกชน/รัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินการได้

3.4 ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งต้องมีลักษณะที่กำหนดค่าใช้จ่ายเฉพาะดอกเบี้ย โดยขอรับการจัดสรรเงินงบประมาณเป็นทุนประเดิมและเงินสมทบ เพื่อนำไปฝากสถาบันการเงิน เพื่อให้ได้ดอกเบี้ยมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน

3.5 ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการใดกิจการหนึ่งที่เป็น และมีความสำคัญในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน และวงเงินในการดำเนินการไว้ให้ชัดเจน

4. กระบวนการในการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน

4.1 ให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐที่จะจัดตั้งทุนหมุนเวียนต้องดำเนินการตามข้อ 3

4.2 เสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการจัดตั้งหรือขยายระยะเวลาการดำเนินงานทุนหมุนเวียนแล้วให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป ทั้งนี้ การนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐนั้นนำความเห็นของคณะกรรมการประกอบการนำเสนอคณะรัฐมนตรีด้วย

5. การประเมินผล/การยุบเลิก/ยุบรวม

5.1 ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นแล้ว ต้องเข้าสู่ระบบการประเมินผลงานตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

5.2 กระทรวงการคลังจะดำเนินการยุบเลิกทุนหมุนเวียน หากปรากฏว่าทุนหมุนเวียนนั้นหมดความจำเป็นตามวัตถุประสงค์หรือหยุดดำเนินการอันไม่มีเหตุอันสมควร และไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนด หรือรวมทุนหมุนเวียนในกรณีที่มีวัตถุประสงค์เดียวกันหรือสามารถดำเนินการร่วมกันได้ ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2543

6. การนำเงินทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

กระทรวงการคลังมีอำนาจเรียกให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐนำเงินทุนหมุนเวียนที่ฝากไว้กับสถาบันการเงิน เข้ามาฝากไว้กับกระทรวงการคลัง หรือให้นำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินหากทุนหมุนเวียนนั้น มีเงินคงเหลือเกินความจำเป็น